

Sayın Başkanlar, Değerli Basın Mensupları, Çok Sevgili Denizlililer,
Sizi, şahsım ve TÜSİAD Yönetim Kurulu adına sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Türkiye'nin sanayi, ihracat ve ticaret merkezlerinden ve Ege'nin en güzel coğrafyalarından biri olan Denizli'de sizinle birlikte olmaktan büyük mutluluk duyuyorum. Bu güzel etkinlikte, bizlere ev sahipliği yapan GESİFED'in değerli başkanı ve üyelerine de ayrıca teşekkür ediyorum.

TÜSİAD olarak, TÜRKONFED ile birlikte, BORGİP projemizle, ülkemizdeki KOBİ'lerin büyümesi hedefiyle yola çıktık. Bugün bu proje kapsamında, büyüme potansiyelinin çok yüksek olduğuna inandığımız güçlü firmalarımızın yer aldığı Denizli'de olmak, bize ayrı bir heyecan veriyor. Denizli, sadece sanayisi ile değil, tarım ve turizmde sahip olduğu potansiyel ile de ülke ekonomimizi güçlendirecek merkezlerimizden biridir.

Değerli Konuklar,

2000'li yılların başından itibaren hızla gelişen teknoloji, bugün artık hayatın vazgeçilmez bir parçası. Günler hala 24 saat ama, sürekli ilerleyen teknoloji, geleceği her gün daha da hızlı getiriyor. Yaratıcı ve yenilikçi vizyona sahip ülkeler, dijital teknolojiler sayesinde yarına "daha hazır" olacaklar.

Türkiye'nin de yarına hazır olması için, bizlerin bu ülkenin geleceği ile ilgili "hayal etme sorumluluğu" var. "Geleceğin Türkiye'si", bugünü geleceğin anlayışıyla yaşayan bir toplumla mümkün. Geleceğin bir parçası olan Türkiye için yeni bir kalkınma hikayemiz olmalı ve bunu hızla hayata geçirmeliyiz. TÜSİAD olarak biz, Türkiye'nin yeni hikayesinin "Sanayinin Dijital Dönüşümü" üzerinden yazılacağına inanıyoruz.

KOBİ'lerimiz, ülkemizin ekonomik ve sosyal kalkınması, küresel rekabetçiliğin sağlanması ve sanayimizin yüksek katma değerli bir yapıya dönüşümü için kritik önem taşıyor. Bu anlayışla, geçtiğimiz Aralık ayında kamuoyu ile paylaştığımız "Türkiye'nin Sanayide Dijital Dönüşüm Yetkinliği" çalışmamızda, ana sanayi kadar KOBİ'lerin yetkinliklerine de dikkat çekmiştik.

Geçtiğimiz hafta da, "Sıçrama Yapan Şirketler" raporumuzu kamuoyu ile paylaştık. Bu raporumuzda son on yılda hızla büyüyen ve büyük şirket statüsüne sıçrayan KOBİ'leri mercek altına aldık. Çünkü, KOBİ'lerin, yani "Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmeler"in ismi küçük, ekonomiye katkıları ise çok büyüktür. Başka bir deyişle, Türkiye ekonomisinin başarısında, "küçük" işletmelerin "büyük" payı vardır.

Değerli Konuklar,

Ülkemizde KOBİ'ler, toplam şirket sayısı içindeki pay ve istihdam oranı olarak OECD ortalamasının üzerindeyken, katma değer yaratma açısından maalesef daha düşük seviyede kalıyor. Bizi, bugün detayları sizinle paylaşılacak olan BORGİP projesini hayata geçirmeye iten de, işte bu fark olmuştur.

- Bizim KOBİ'lerimiz benzer ülke KOBİ'lerine göre neden daha az verimli olsun?

- Neden bu firmaların hayatta kalma süreleri daha kısa olsun?
- KOBİ'lerimizin büyük şirket olabilme oranları neden çok daha aşağılarda kalsın? Bu firmalarımızı nasıl daha fazla katma değer yaratan ve büyüyen şirketlere dönüştürebiliriz?

Biliyoruz ki, küçük veya büyük fark etmeksizin, tüm şirketlerin benzer sorunları olabiliyor. BORGİP projemizde oluşturduğumuz mentorluk sürecinde de, benzer yollardan geçmiş, elini taşın altına koymuş, yatırım yapmış, istihdam yaratmış, nihayetinde kalkınmaya katkı sağlamış KOBİ ve büyük ölçekli firma sahibi iş insanlarını eşleştirerek, birbirlerinin hikayelerinden yeni vizyonlar kazanmalarını ve birlikte yeni fırsatlar oluşturmalarını hedefliyoruz.

Değerli Konuklar,

Sıçrama yapan şirketlere ilişkin raporumuzdan dikkatimi çeken birkaç hususu da sizinle paylaşmak istiyorum:

- Öncelikle, ihracat ve sıçrama süreci arasında çift yönlü ciddi bir ilişki var.
- Sıçrama yapan şirketler, diğerlerine göre daha “yaşlı”. Yani pazarda daha uzun süredir varlar. Ve bu şirketler mali kaynaklara daha rahat erişebiliyorlar.
- Özellikle ciro büyüklüğü açısından sıçrama yapma ile yüksek teknoloji sektörleri arasında da doğrudan bir ilişki var.

Türkiye'nin bilgi ve teknoloji üretmeden gelişmesi de, kalkınması da mümkün değildir. Sanayinin dijital dönüşümü, tek bir şirketin veya bir sektörün, tek bir teknoloji ile başarabileceği bir süreç değildir. 4. Sanayi Devrimi, değer zincirinin tüm halkalarının rol aldığı, kararlılık isteyen bir ekip işidir. Bu sebeple, ülke olarak öncelikli gündem maddelerimizden biri, bu dönüşüme nasıl uyum sağlayabileceğimiz olmalıdır.

Değerli Konuklar,

Küresel ilişkiler, ekonomiyi doğrudan etkiler. Bu nedenle her dönem, iş dünyası olarak bir gözümüz ekonominin, bir gözümüz küresel gelişmelerin üzerindedir. Gelin, Türkiye dünyadaki gelişmelerden nasıl etkileniyor, bir miktar buna da değinelim. Küresel büyüme, yeniden canlanmaya başladı. Ticaret hacmi artıyor ve rekabet giderek kızışıyor. Avrupa ve Amerika ekonomilerinin de ısındığını, para politikalarının normalleştiğini ve faiz artırımlarının gelmeye başladığını gözlemliyoruz. Bununla birlikte, korumacılık ve ticaret savaşlarının küresel büyüme açısından bir risk oluşturduğu da ortada.

Dünya ekonomisi zaman zaman bu tür dönemlerden geçmiş olsa da, küreselleşme kendini onararak ve eksiklerini gidererek bir şekilde hep devam etmiştir. Günümüzde teknoloji baş döndürücü bir hızla gelişirken, dijitalleşme sınırları ortadan kaldırıp tüm dünyayı sararken, korumacı politikaların sürdürülebilirliği gerçekçi değildir.

Küreselleşmenin eksikleri var. Bunu hepimiz kabul ediyoruz. Ancak içinden geçtiğimiz bu zorlu dönemde içe kapanmacı, korumacı politikalar sorunlarımızı çözmez, tersine derinleştirir. Korumacılığın ve radikal eğilimlerin yükselttiği tansiyon, iyi yönetim ve diyalog yoluyla aşılmazsa, gerek sosyal gerekse ekonomik anlamda toplumların göreceği zarar çok daha büyük olacaktır.

Değerli Konuklar,

Hayatın her alanının dönüp dolaşıp geldiği yer, son nokta, ekonomidir. Bu nedenle 2017'yi ekonomik perspektifle değerlendirmemiz önemli. Resmi rakamlar geçtiğimiz haftalarda açıklandı:

- 2017 yılında büyüme %7,4 olarak gerçekleşti ve son 4 yıldaki en yüksek büyüme oranı elde edildi. Büyümeye sadece rakamlar olarak bakarsak iyimser olabiliriz. Ancak, büyüme rakamlarının aynı zamanda kompozisyonu ve sürdürülebilir olması, emin olun daha önemlidir.
- 2016'da \$10,883 olan kişi başına gelir, 2017'de \$10,597 oldu.
- Diğer yandan ihracat %12, ithalat ise %10 arttı. İhracat büyümeye %2,6 puan katkı yaparken, ithalat çıkartıldığında net ihracat yalnızca %0,2 puan katkı yaptı. Bu kompozisyon sıkıntılı!
- Yatırımlar %7,3 oranında arttı. Artış, ağırlıklı olarak inşaat yatırımlarından kaynaklandı. İnşaat yatırımı %12 oranında artarken, makine-teçhizat yatırımları yalnızca %0,7 oranında arttı.
- 2017 yılında 47,2 milyar dolar olan cari açığın milli hasılaya oranı ise %5,5 oldu. Bu sinyal de çok sıkıntılı!

Hep söylüyorum, ekonomide her gösterge için madalyonun bir de öteki yüzü vardır. 2017'de madalyonun bir yüzünde %7,4 büyüme vardı. Diğer yüzünde ise enflasyon ve cari açığındaki artış ve Türk Lirası'nda değer kaybı. Kısaca, bir hayli "borçlanarak ve tüketerek" büyüdük. Emin olun, enflasyon toplumun üzerindeki "gizli vergi"dir.

Bir an önce, enflasyonu düşürmeli ve büyümemizi reformlara dayandırmalıyız. Reformları erteledikçe, büyümenin, dolayısıyla ekonominin önünü açmamız mümkün olmaz. Büyüme, üretimi, yatırımları artırmak için şu anda en çok ihtiyacımız olan üç şey reform, istikrar ve güvendir.

Önümüze bakacak olursak, biz bu sene biraz daha ılımlı ve dengeli bir büyüme bekliyoruz. 2018 yılında büyümenin %4,5 civarında olacağını tahmin ediyoruz.

Bugün büyüme ve yatırımları canlandırmak için paketler var, teşvikler var ama ekonomiye bir bütün olarak sıçrama yaptıracak asıl etkinin reformlardan geleceğini unutmamalıyız. Paketler bizi yarına kadar taşır, reformlar ise geleceğe taşır.

Değerli Konuklar,

Türkiye'nin ticari ve finansal istikrarı, dış politikadaki istikrardan bağımsız değildir. Dış politika kararları, elbette sadece ekonomik çıkarlara göre alınamaz ama bu kararların ekonomide yaratacağı etkiler de göz ardı edilemez.

Şimdi iki Türkiye düşünelim:

- Batı ile ilişkileri güçlü, AB üyeliğine ulaşmak için üzerine düşen görevleri yerine getiren bir Türkiye'nin ekonomik öngörülebilirliği ile,
- İç ve dış siyasette Orta Doğulu yaklaşımıyla hareket eden Türkiye'nin ekonomik öngörülebilirliği aynı olabilir mi? Elbette olamaz.

Bildiğiniz üzere; Türkiye'nin AB üyelik hedefi, 15-20 yıllık reform perspektifimizin itici gücü oldu. Bugün gelinen noktada, karşılıklı diyaloga hiç olmadığı kadar ihtiyaç vardır. Hepimiz yaşadık; Türkiye'yi dünya siyaseti ve ekonomisinde etkili kılan en büyük güç kaynakları her zaman demokrasi, insan hakları, hukuk devleti ilkesi ve özgürlükler olmuştur.

Türk toplumunun refah seviyesi yüksek, demokratik bir hukuk devletinde yaşama iradesi çok güçlüdür. Türk toplumu için 'göstermelik' demokrasi diye bir şey yoktur. Demokrasi altın kadar kıymetlidir ama demokrasinin çeyreği de, yarımı da olmaz! Kısaca, demokrasi bozdurulup kullanılamaz!

Sevgili Konuklar,

Biz, adaletin herkes için sağlandığı güçlü bir hukuk devleti istiyoruz. Hukuk, devletin toplumsal düzenidir. Adalet olmadan düzen olmaz. Herkesin kendini korkusuzca ifade edebildiği bir özgürlük ortamı istiyoruz.

Bunca yıllık demokrasi deneyimimize yakışacak şekilde ifade ve basın özgürlüğünü belli bir güvenceye kavuşturmamız gerektiğine inanıyoruz. Biliyoruz ki, düşünce ve ifade özgürlüğünün olmadığı yerde, girişim ve yatırım özgürlüğü de olmaz, çok zordur. Hukuka, adalete, özgürlüklere konulan sınırlar, iş dünyasının potansiyelini de misliyle sınırlıyor.

Değerli Dostlar,

Geleceğimiz için çok kritik gördüğümüz bir husus daha var: Eğitim.

Hepimiz takip ediyoruz, hatta yaşıyoruz. Dünyamız, tarihinde hiç olmadığı kadar hızla değişiyor. Yapay zeka, sürücüsüz otomobiller, üç boyutlu yazıcılar, Sanayi 4.0, genetik, blockchain, büyük veri, bulut teknolojileri gibi alanlarda yaşanan gelişmeler, dünyamızı hızla değiştiriyor. Bilim kurgu filmlerinin bugün hızla hayata geçtiğini görüyoruz.

Bugün, işgücümüzün ortalama eğitim düzeyi 8 yıl olup bunun %56'sını lise altı eğitimliler oluşturuyor. Yüksek katma değerli üretimin birincil faktörü nitelikli işgücüdür. Bizim acilen bunu sağlayacak bir eğitim yaklaşımına geçmemiz gerekiyor. Rakip ülkeler üniversiteye giderken, Türkiye'nin henüz liseye bile başlayamaması kabul edilemez!

Dijital dönüşümün her şeyi kökten değiştirdiği bir çağda, gelecek nesilleri, yani çocuklarımızı da bu yüzyılın gereklerine uygun şekilde yetiştirmek zorundayız. Bunu da doğrudan eğitim sistemimiz belirliyor. Nasıl bir geleceğe sahip olacağımız, aslında çocuklarımıza, gençlerimize nasıl bir vizyon kazandırdığımız ve eğitim verdiğimizle çok ilgilidir.

2020 yılında iş dünyası için önde gelen beceriler "problem çözme", "eleştirel düşünme" ve "yaratıcılık" olarak öne çıkacak. Bu adımları atmak, bizim yalnızca görevimiz değil, aynı zamanda gelecek nesillere borcumuzdur. Türkiye sanayisinin ve ekonomisinin geleceği, hatta çok daha önemlisi nasıl bir Türkiye'de yaşayacağımız, buna bağlıdır.

Değerli Dostlar,

Bir diğer kiritik konu ise, toplumsal cinsiyet eşitliğidir. Kadınların erkeklerle eşit şartlarda işgücüne katıldıkları, eğitimleri konusunda önlerine engel çıkarılmayan, şiddete maruz kalmadıkları ve tüm potansiyelleriyle geleceği kurmaya ortak oldukları bir ülke olmak istiyoruz. Toplumun yarısını oluşturan kadınların gücünü her alana dahil etmeden ekonomik, insani ve sosyal kalkınmada sıçrama yapmak mümkün değildir. Bu konuda TÜSİAD olarak mottomuz yıllardır aynı: "Tek kanatla geleceğe uçamayız!"

Denizli, Aydın ve Muğla illerindeki iş insanları derneklerini çatısı altında bulunduran GESİFED'in değerli başkanının da bir kadın olması, bu anlamda gurur vericidir. Sadece eğitim ve toplumsal cinsiyet eşitliği değil, birçok konuda güzel ülkemizle ilgili hayaller kurarken, hep şu tespiti yaparım: Ortadoğu'nun bugünkü durumuna baktığımızda, başta Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere, Cumhuriyet'in kurucularının yüksek bir öngörüyle laik bir devlet yapısını tercih etmelerinin önemini bugün çok daha iyi kavriyoruz.

Cumhuriyet bize, sürekli gelişim içinde çağdaş uygarlığın gerekleri ne ise onlara doğru yol almamızı işaret eder. Cumhuriyet'in işaret ettiği gelişim yolunda, 'Güçlü Türkiye' hedefimizi gerçekleştirmek için yola devam edeceğiz.

Değerli Konuklar,

Ege Bölgesi, efeler diyarındır. Denizli'nin efeleri olan KOBİ'lerin, ihracatta dünyaya kafa tutmaya devam edeceğine inanıyorum.

Birazdan, KOBİ'lerimize çok fayda sağlayacağına inandığımız BORGİP projemiz hakkında çok değerli sunumlar dinleyeceğiz. Herkesin bu toplantıdan önemli kazanımlar elde etmesi temennisiyle hepinizi bir kez daha TÜSİAD Yönetim Kurulu adına saygıyla selamlıyorum.